

„Soča“ izhaja vsak petek in velja do pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicalah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " " 2 " "
6 " " " " 3 " "

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Opozorujemo veleposestnike, ki bodo volili enega poslanca dne 8. junija, da se vrši volitev le po listkih, katere jim c. k. namestništvo pošlje po županstvih. Ime poslanca mora biti na ta listek zapisano, ker če bi se ime poslanca na drug listek zapisalo, bi bil glas neveljaven. Tako postava odločuje. Veleposestniki! hranite dobro volilne listke, ki Vam bodo izročeni z volilno izkaznico vred, da ne bote glasov zametali.

Tiste veleposestnike pa, ki le pooblastila pošljejo, opozorujemo, naj na prazne vrstice v pooblastilu nikakega imena ne zapisujejo, ker more le veleposestnik še za enega veleposestnika po pooblastilu voliti.

Zatoraj pustite prostor za pooblaščenca prazen, podpisite le pooblastilo in pošljite ga potem z volilno izkaznico in z uradnim volilnim listkom gospodu predsedniku „Sloge“ v Gorico.

Volitve.

1. Kmečke občine 29. maja.

Danes teden stopijo možje iz naših kmečkih občin na volišče ter bodo dajali glasove možema, ki naj jih zastopata šest let v državnem zboru. Volitev se bo vršila na slovenski strani, kakor znamenja kažejo, mirno in složno; viharna bo pa v gradiškem okraju, kjer si bota stala Valussi in Vicentini nasproti. Od vseh stranij dohajajo nam poročila, da slovenski volilci stojijo kakor en mož za „Slogina“ kandidata, dr. Jožefa viteza Tonklija in monsignora Evgena Valussija, dosedanja zastopnika goriških kmečkih občin v državnem zboru na Dunaji.

Dr. vitez Tonkli je slovenska zastava na Goriškem; njega se naši narodni nasprotniki bojé kakor peklenščeka. Prav zato moramo toliko trdneje stati za tega moža, da pokažemo v dejanji, da njegove zahteve so naše zahteve, dašnjegova politika je narodova politika. Ustavoverni tržaški prijatelji bi namreč radi dokazali, da vitez Tonkli je osamljen, da težnje goriških Slovencev so težnje nekaterih napetežev in vzne-mirovalcev ljudstva. Narod naj zdaj pokaže, da to ni res, da se čuti žaljen, ko ga hoče kdo ločiti od njegovega zastopnika, ali ko ga hoče staviti v nasprotje s prizadevanjem in trudom njegovih požrtovalnih mož. To pa dokažemo se složno volitvijo, ki postavi viteza Tonklija zopet zastopnika goriških Slovencev v državnem zboru za dobo šest let. Volilni možje okrajnih glavarstev tolimskega, goriškega in sežanskega, pridite vsi dan volitve 29. maja na volišče in volite vsi dr. Jožefa viteza Tonklija. S tem si pridobite čast pred slovenskim narodom in spoštovanje pri svojih nasprotnikih.

Vam pa, blagorodni gospod, ki ste zdaj naš kandidat in bote v kratkem naš poslanec, polagamo na srce dolžnosti do naroda. Narod Vas kliče na delo, zaupava Vam svojo najdražjo pravico, sodelovati pri postavitvi v njegovem imenu, dovolj-vati davke in vojske, nadzorovati izvrševanje državnih postav po gosposki, ki je za to plačana, karati mogoče nepopolnosti in zahtevati pravico v vsakem oziru. Temu klicu se nikakor ne smete ustavljati. Po pesnikovih besedah je vsakdo dolžan storiti v prid naroda, kar more; Vam je dana zmožnost in sposobnost bolje nego drugim, da uspešno zastopate goriške kmečke občine v avstrijskem državnem zboru; zato se tej častni nalogi ne smete odtegniti.

Ko ste pa enkrat sprejeli to častno nalogo, veže Vas sveta dolžnost, da jo vestno izpolnite. Ustava Vas varuje in brani v izvrševanju Vaših dolžnostij; zagotovljena Vam je v zbornici prosta beseda, za katero Vas ne morejo klicati na odgovor. Ako se mi potujujemo ter razodevamo naše gnotne in dušne rane, moramo biti jako previdni, drugače nam očitajo, da

naša tožba vznemirja narod ter ponižuje deželno oblast. Vi niste v takim položaji; dovoljeno Vam je, da govorite, kakor Vam srce velewa. Te pravice poslužujte se in povejte odkritosrčno, kako se nam godi: kako hira naš kmečki stan, kako butare nam naklada domovinska postava, kako je zemljišče izgubilo svo vrednost, kako nas tarejo vsakovrstne naklade, kako malo se spoštuje naš jezik od onih, ki ljubijo naš kruh, kako pomanjkljiva je v marsikaterem oziru uravnava naših sodnij, kako se nam otežuje pot do omike po uredbah, ki se sicer nikjer drugod ne nahajajo, itd. itd. Ni treba, da Vam naštevamo vse svoje težave in britkosti; znano so Vam, a oznanite jih tudi na pristojnem mestu, da nam dojde pomoč, drugače bo država v času nevarnosti zastoj zdihovala po zvestem in krepkem narodu, ki je zaradi splošne oslabelosti ne bo mogel braniti. Ni treba, da bi stvari povečevali, kakor je delal Knotz, ampak le resnico povejte, in ona bo imela tako moč, da se jej ne bo mogel ustavljati, kdor želi Avstriji moč in trden obstanek. Razkrivajte in bičajte hudobne naklepe, ki se delajo proti nam, ter zahtevajte, da se bomo tudi goriški Slovenci dejanski smatrali ravnopravni z drugimi narodi v širni Avstriji.

Mnogo truda Vas bo stalo, ako bote hoteli vse izvršiti, kar želimo in kar nam je neobhodno potrebno; ali plačilo za Vaš trud Vam ne izostane. Zaveš, da ste izpolnili svojo dolžnost kot zvesti avstrijski državljani, kot zastopnik zvestega slovenskega naroda, da ste pripomogli k blaginji slavne naše države in ožje domovine, goriške grofije, bo prvo in gotovo plačilo Vašemu trudopolnemu delu. Pa tudi priznanje modrih državnikov in hvaležnih rojakov Vam ne izostane. Vaša dela Vas bodo slavila, v srci svojega naroda postavite si nevenljiv spomin. V to pomoz! Bog!

Tisti dan bodo volile tudi kmečke občine v okrajnem glavarstvu gradiškem. Prepričani smo, da volilni možje slovenskih občin, ki bodo volili s furlanskimi občinami, bodo glasovali vsi za monsignora Valussija, konservativnega kandidata, ki bo kakor do zdaj v Hohenwartovem klubu zagovarjal naše koristi ter podpiral pravične naše zahteve. Slovenci, pokažite se svojim složnim postopanjem svojim sodeželanom, Furlanom, da ste zavedni možje, ki umejo volilno disciplino!

2. Knez Hohenlohe.

Za izvolitev tega kandidata pogarja se kaj živo visoka in uplivna ustavoverna gospoda tržaška in goriška, ona gospoda, ki prijateljuje z goriško „Unione“ in jej je pomagala do zmage pri volitvah v kupcijsko zbornico in v mestno starašinstvo goriško. Ne bo čudo, ako se ti dve stranki slednjic združiti tudi gledé volitev v državni zbor. Ustavoverci vidijo svojo čast v tem, da pomagajo do zmage kandidatu, ki jim je ukazano. Ponašajo se ti ustavoverci z omiko in bogastvom; pa so v politiki bolj odvisni od tlačana, ki je siljen voliti onega, ki mu ga narekuje krušni oče. Take breznačelnosti in slepe poslušnosti in poslušnosti, kakeršna je pri naših ustavovercih, ki se bahajo s svojim bogastvom, ne najdeš tako lahko po širnem svetu. Slovenski zavedni kmet stoji na veliko višjem stališču svojega prepričanja od te gospode. Slovenski kmet ima svoj razum in pogum, da voli po svojem spoznanji; naši ustavoverci pa zamižijo na svoje oči, da jim pride luč od drugod. Zakaj podpirajo Hohenloha? morda zato, ker ga smatrajo sposobnega kandidata? Nikakor ne; ampak zato, ker jim je ukazano. Taka gospoda si pusti ukazati in potem se še šopiri, kakor da bi delovala po svojem spoznanji. Kaj še? ustavoverna gospoda vé prav dobro, koliko vaja knez Hohenlohe; ali njej je priporočeno, ukazano, naj dela zanj, in ona hoče pokazati, da je zvesta postrožnica nasproti onim, ki nimajo pravice ukazovati kandidata.

Ta gospoda nabira pa glasov za ukazanega kandidata tudi pri Slovencih; in kakih sredstev se tu poslužuje? Veleposestnikom pripoveduje, da knez Hohenlohe ima strijca na cesarskem dvoru in da z njegovo pomočjo doseže na Dunaji za našo deželo,

kar bo hotel. To se pravi volileo za norca imeti; strijci pomagajo najprej svojim stričnikom, ako res kaj morejo, potem še le onim, za katere stričnik prosi. Vemo pa prav dobro, da knez Hohenlohe je letos sam za se na Dunaji nekaj prosil, česar ni dobil, če tudi ima strijca na Dunaji. Ako torej strijci niti knezu ne more ali noče pomagati, koliko manje bo pomagal deželi. Dobrot ne podeljujejo strijci, ampak državni zbor in vlada; tam pa nimajo strijci nič opraviti. Rojaki, to priporočilo je zanjka, ne hodite v njo. Prej naj pokaže knez, da more s pomočjo strijčev za se kaj pridobiti, potem bomo verovali njegovim priporočevalcem; do zdaj je pa prav nasprotno dokazano.

Priporočevalci kneza Hohenloha pravijo tudi to, da knez bo skrbel za pravice slovenskega naroda tako kakor za Italijane in svoje pokrovitelje. To je zopet le zvijača; knez Hohenlohe ni tega nikomur rekel, to obečujajo le njegovi agenti. Ko bo knez izvoljen, lahko poreče: Jaz Vam nisem nič obečal; kdor Vam je obečal, naj izpolni Vaše obljube. Pa tudi verjetno je, da knez tako odgovori, če ne z besedo, pa z dejanjem, kajti knez je iskal najprej zaslonbe pri „Unione“ in ni bil nasproten pogojem, katere stavlja to društvo. Kaki so ti pogoji, nam je znano, in menimo, da nikdo ne more biti pravičen zastopnik slovenskih teženj, ako sprejme program društva „Unione“ v vsem njegovem obsegu. Hohenlohe je bil k temu pripravljen in to nam mora zadostovati, da ga kot Slovenci in zastopniki stalnih načel nikakor ne moremo podpirati. V naši sodbi o kneževih bodoči politiki potrjuje nas goriški list, ki je knezu prijazen in ga priporoča med drugim tudi za to, ker bi delal za italijanstvo, ako bi bil voljen. „Rassegna“ pravi razločno, da ne vé, kaj misli knez o Slovencih, da ti ga odbijajo, in da prav zaradi tega smejo Italijani upati, da bo zual in hotel plemenito zagovarjati in pospeševati njih koristi kot sin, ki je bil odgojen po oni svetli in častivredni gospi kneginji Terezi, ki je obogatila — umetnica učiteljica — s tolikimi svitlimi biseri slovstvo italijansko. Torej po mišljenji in odgoji pričakovati je, da knez bo zagovarjal italijanstvo; ali kaj misli o slovenstvu, to ni znano.

Slovenci, ne kupujte mačke v mehu; močno se opeharite, ako bote kneza volili. Pomislite, da ga priporočajo naši nasprotniki, ki se pri drugih volitvah družijo z „Unione“ in „Corrierom“ na kvar Slovincem. Pomislite, da priporočila so prazna; kar se govori o kneževem strijci, je prazna lupina; kar se trdi o njegovem ravnopravnostnem mišljenji, se ne strinja z njegovim postopanjem nasproti italijanskemu društvu. Knezu je na tem, da bi prišel više, zato išče stopnic, ki naj bi ga vzdignile. Na našo deželo ga nič ne veže. Malo posestvice mu ne zadostuje; niti toliko davka ne plačuje, da bi bil v velikem posestvu; kar je materino, najbrže ne bo njegovo. Torej mu ostaja edino le državna ali deželna služba, ki bi mu dala dela in jela. (Kneževa soproga je pa jako imovita in uživa svojemu premoženju primerno neodvisnost.) Torej stojijo reči tako, da neki ustavoverni gospod bi rad imel na Dunaji suhega kneza kot zagovornika zoper mogoče pritožbe, zaradi česar bi ga potem priporočil za uplivna mesta, ki nič ne stanejo. Korist bi imeli knez in naši nasprotniki, a mi bi se opekli! Knez Hohenlohe ni za nas!

3. Veleposestnikom.

Kdor premisli Hohenlohovo zadevo, nikakor ne more zanj glasovati. Ali marsikaterega slovenskega veleposestnika so ustavoverci uže ujeli na svoje limanice. Kako je tem pomagati? Rojaki, iz „Sočinih“ popisov lahko spoznate, da podpora, katere bi dali knezu, bi bila Vam v kvar in pogubo; zato je Vaša dolžnost, da preključete pooblastila, katere ste dali. Ako imate izkaznico v rokah, obrzrite jo in pridite osebno volit; brez izkaznice ne morete nikdo v Vašem imenu glasovati. Ako previdite, da ne bote mogli priti osebno volit, pošljite izkaznico in pooblastilo, ki Vam je došlo od društva „Sloga“, predsedništvu imenovanega društva. Na pooblastilu naj se podpisuje veleposestnik in dve priči. Ime tistega moža,

kateri se pooblasti, da sme glasovati v imenu drugega, se pa ne zapiše, ampak pusti se za zdaj tisti prostor prazen. Ime pooblaščenca zapiše se še le zadnji dan, ko bodo volilci uže zbrani, da dobi vsakdo svoje pooblastilo.

Kaj pa, ako je kdo pooblastilo in izkaznico uže izročil kakemu Hohenlohovemu agentu? Tak naj zahteva pooblastilo in izkaznico nazaj in dotičnik mu jo mora vrniti, naj bo katere koli stopinje in vrste gospod. Ako bi je ne dobil nazaj, naj oznaní svoj preklic po „Soči“, ki mu ga sprejme brezplačno. Pooblastilo mora preklicati se na vsak način. Dajali ste pooblastilo, ker ste verovali temu, kar se vam je govorilo; zdaj spoznavate, da je bilo vse le laž in zvijača. Vaša dolžnost je, da prekličete pooblastila za Hohenloha in da volite složno vsestransko dobrega kandidata, Sigmunda grofa Attemsá. Ako Vas je hotel kdo z denarom podkupiti (tudi to se pripoveduje), obdržite denar ali pa prinesite ga seboj k volitvi in izročite ga volilni komisiji.

Reči in rodoljubi po deželi! Tu gre za narodovo čast in deželno korist. Sveta dolžnost veže vse, da delujemo za srečen izid letošnjih volitev. Pojte torej na roko volilec iz veleposestva, kjer koli vidite, da je treba. Pomagajte jim pri njih rodoljubnem delu, rešite jih usiljenecv, ki svojo moč v to obračajo, da bi pripomogli do zmage kandidatu naših nasprotnikov. Neodvisna aristokracija je za grofa Attemsá; ž njo glasujmo tudi Slovenci, in naša zmaga je gotova!

4. Zmaga pred bitko.

Navadno govori se o zmagi še le po bitki, ko sti si nasprotni vojski uže stali nasproti, ko sti se uže pozdravili s smrtnim orožjem. Drugače je v Gorici gledé „Katoliškega društva“ (Circolo cattolico) in društva „Unione“, kajti prvo je premagalo, predno bi se bilo spustilo v boj. Ko je še le priprave delalo za boj, se je uže „Unione“ ustrašila, je obupala ter utekla — pod varni ustavovorni plašč, kamor „Circolo“ ne sme in ne more za njo. Tolika je moč krščanskih načel, da zadostuje brekniti na to struno, in nasprotna stran se prestraši, zgubi pogum in išče zavetja pri drugem svojem nasprotniku.

Moralna zmaga je na strani katoliškega društva, poparjenost in poraz na strani „Unione“; navidezni uspeh nasprotnikov, ker proderejo se svojimi kandidati za mestni zastop, je slepljiv, kajti to niso njihovi kandidati, ampak kandidati, ki so jim bili usiljeni bodisi po katoliškem društvu, bodisi po njih zavaznikih ustavovercih. Skrajna italijanska stranka sme se le s tem ponášati, da je prisiljena pripomogla do zmage kandidatom, katerih sicer ne mara, samo da bi ne prodri njeni konservativni sorojaki, zmerni, katoliški Italijani, pri mestnih volitvah.

Čudom moramo se čuditi toliko gledé skrajne italijanske, kolikor gledé ustavoverne stranke pri sedanjih dopolnilnih volitvah. Društvo „Unione“ postavilo si je nalogo, braniti pravice italijanske narodnosti, kakor jih ono ume. Med onimi pravciami nahaja se tudi ta, da Gorica je čisto italijansko mesto, v katerem se ne sme slišati drug glas. Ustavoverna stranka se pa vedno razglasuje za nemško in skrbi po svoji moči, da se nemški živelj krepí in širi. Pri tem blagem prizadetji ima svoje zasluge Ritterjeva družina. Karol pl. Ritter je načelnik nemškemu šulferajnu, ki vzdržuje v Gorici štiritirazredno privatno nemško šolo. Karol pl. Ritter je tudi tisti mož, ki je uležil na mestni zastop v zadevi podpore, ki naj bi se dala vseučiliščnikom, prošujo, pisano v nemškem jeziku, katero je prebral v javni seji g. Alfred Lenassi. Mestni staršina gosp. Fr. Zoratti se je nad tem izpodtikal in „Corriere“ je ostro grajal neprevidnost mestnih staršín, ki so oni trenotek pozabili braniti prirodne narodne pravice goriškega mesta ter so pustili, da so se oskrnili z barbarsko besedo sveti prostori mesine dvorane, katero posvečuje Dantejev kip. In čujte! „Unione“, braniteljica italijanskih narodnih pravic, ni imela za 2. volilni razred nobenega sposobnejšega kandidata od Karla pl. Ritterja! En sam starašina se bo volil v 2. razredu, in ta bo Nemeč, predsednik šulferajna, pospešitelj nemških dopisov na goriško starašinstvo. In tega kandidata postavila je „Unione“, katere glasilo je „Corriere“, katerega prijatelj in simpatičen list je „Indipendente“, in za tega kandidata bo „Unione“ naiduševala svoje pristaše z vso ljubeznijo, katere gori za narodne pravice goriškega mesta! Da so taki, vedeli smo uže prej; a to je zasluga katoliškega društva, da jih je prisililo, da morajo javno priznati svoje politično ubožstvo.

Kaj pa o Ritterjih? Ali ni ta družina dovolj neodvisna, da bi mogla delati po svojem spoznanju? Ali nima dovolj podpore med svojimi nemškimi rojaki in pri vladi? Ali jej je neobhodno potrebno, da se druži z „Unione“? Ali misli, da se vladi s tem prikupi, da njen član Karol pl. Ritter podpisuje program društva „Unione“? Ali ti gospodje sebi tako malo zaupajo? ali pa jim je ona italijanska stranka, kateri pripada omenjeno društvo, tako pri srci, da jo morajo podpirati ne samo z glasovi, ampak celo z podpisovanjem društvenega programa? Neverjetne reči se godijo. Nikoli bi ne bili mislili, da Ritterji zabredejo tako daleč. Radí bi se motili v tem; ali,

poročila so tako zanesljiva, da ne moremo dvomiti o njih, in znano je načelo društva „Unione“, da ne sprejme in ne priporoči kandidata, ako ni sprejel društvenega programa. — Katoliškemu društvu gre zasluga, da je spravilo na dan, kar je bilo sicer uže prej znano, kar pa ni bilo tako očividno in jasno dokazano, ko zdaj, namreč: najožja zveza italijanske narodne in nemške ustavoverne stranke proti katoliškim načelom in slovenskim pravičnim zahtevam.

Priprave „Katoliškega društva“ za letošnje mestne volitve so neprecenljive vrednosti. Javni in jasni dokaz omenjenega združenja je več vreden, nego da bi bilo društvo spravilo svoje kandidate v mestni zastop. Naši državni poslanci naj prašajo visoko c. k. ministerstvo, a kako pravico si prisvojujejo naši ustavoverci ime vladne stranke in kdo jih je v to pooblastil? Ako sodimo po dejanjih, moramo reči, da ustavoverna stranka ni vladna, ampak protivladna, ki komaj čaka, da bi moralo Tassejevo ministerstvo odstopiti, in da bi na njegovo mesto prišlo kako liberalno ministerstvo, kakeršnih smo imeli vže več. Ta želja ni tuja našim ustavovercem in njih kolovodjam niti „Corrieru“, glasilu ustavovernih zavaznikov. In en del te nenaravne zveze bi hotel veljati za vladno stranko! Ali se ljudem meša? kali? — Iz tega naj posnamejo potrebni poduk tudi oni naši Slovenci, ki so mislili, da bi bilo primerno, stopiti v dogovore z ustavoverci ter okleniti se Hohenloha, češ da s tem bi ustavoverce za se pridobili, tudi v drugih ozirih. Prijatelji, kam mislite? Stranka, ki simpatizuje z „Unione“, naj bi bila naša zavaznica? poštna zavaznica? To ni mogoče! Prej se obrne solnce proti jutru, odkodar izhaja; zato Slovenci, trdni bodite za grofa Attemsá. Katoliško društvo je pripomoglo, da se je o pravem času razjasnilo naše stanje. Čast mu bodi! — Te razmere ne bodo večne; premenijo se morda prej nego bi se komu sanjalo.

5. Tržaškim Slovencem!

Kakor se veselijo roditelji, ko vidijo svojo decó jedino in neumorno delavno v svojo korist in za višje ideale, isto tako veselili smo se i mi, opazujoči živahno gibanje in navdušenost tržaških naših bratov povodom sedanjih volitev. Z veseljem sledili smo vsem volilnim shodom, katere je osnovalo politično društvo „Edinost“ na različnih krajih tržaške okolice in radovali smo se, ko smo poizvedeli, da so bili shodi vrlo dobro obiskovani, da je vladala povsodi jedinstvo, navdušenost, neomahljiva stalnost gledé jedinega poslanca, katerega si morejo slovenski naši bratje v tržaški okolici izbrati. Pazljivo smo čitali vsako vest o sedanjí kandidaturi v imenovanem kraju, a v dnu srca nas je zabolelo, ko smo čitali, da bi se lahko neki brezdomovinski stranki vender le — če tudi ne z lepa — posrečilo, da bi spravila v nevarnost z zvijačami, lažmi, strahovanjem, obljubami in prilizovanjem mesto jedinega narodnega poslanca tržaškega. Z nejevoljo odvrčali smo naš pogled od gnjusnega rovanja označene svojati in obžalujemo, da je sploh dovoljeno tako ravnanje.

Bratje! z nemirnim srcem pričakujemo dan volitve, odločilni dan; kajti misel, da bi sveta vaša stvar vender le lahko podlegla nezaslišanemu rogoviljenju vaših zakletih sovragov, nam je neznosna, grozna. Pa ne le mi, ves slovenski narod — tega smo uverjeni — gleda z nado in ponosom, pa tudi z nekako bojaznijo na vas, neposredne čuvarje sinje Adrije.

Ne udajte se! Nepremakljivi stojte kot skale ob morji nasproti silnim navalom vaših sovražnikov! Čuvajte z bistrim okom nad svetinjo vaše narodnosti in branite z levovo srčnostjo vašo čast, vašo vero in udanost do našega vladarja, katero hočejo vaši sovražniki v ovčji obleki skruniti! Svarite omahljivce, podučujte zapeljane, ohrabrite obupane, katerim je nesreča-toča-vzela pogum ter napolnila jih s skrbjo za bližnjo prihodnost. Bog in slovenska poštenost jim bota pomagala, stalno pomagala, in ne Judeževi groši.

Pogumno, skupno kerakajce na volišče v dan volitve, nobena sila, nobeno delo naj vas isti dan ne zadržuje. Vestno izpolnite isti dan vašo sveto dolžnost do naroda, Boga in cesarja s tem, da vsklíknete: Naš državni poslanec je IVAN NABERGOJ.

Resna beseda učiteljem goriškega okraja.

Misel, ustanoviti tudi za goriški okraj učiteljsko društvo, ni nova. Uže dolgo je tega, kar so bili posamezniki navdušeni za koristno napravo, a njih želja je ostala — želja in dobra misel. Tudi pri raznih prilikah, ko so bili učitelji tega okraja zbrani, izpregovorila se je marsikatera beseda v isti namen in ako se ne motim, pred nekimi leti volil se je celo odbor, kateremu se je naložilo, naj društvo oživi. Vse to ni nič pomoglo! Ko sem pa čital v „Edinosti“ dopis iz goriške okolice od 12. marcija t. l., v katerem gosp. dopisnik proti koncu gorko priporoča ustanovitev učiteljskega društva za goriški okraj, sem uže upal, da se važna ta zadeva gotovo reši. Gosp. dopisnik je stavil predlog, naj bi se morda o veliki noči gospod-

je, katerim je za društvo mar, zbrali v Gorici ter potrebno ukrenili, da bi društvo oživeló. Kolikor je meni znano, ostal je tudi zdaj predlog neizvršen. Kedaj vender se ganemo in pričnemo resno premišljevatí naše žalostne razmere ter iskati poti, po katerih bi dospeli do boljše bodočnosti?

Govoriti o potrebi učiteljskega društva, o njegovi koristi, bilo bi odveč. Dandanes, ko uže vsak stan — tudi čevljarski — ima svoje društvo, v katerem se društveniki skupno pogovarjajo o skupnih koristih in potrebah, da bi bil učiteljski stan brez svojega društva? Nemogoče! Prepričan sem, da ni pravega učitelja niti prijatelja narodne šole, ki ne bi bil prepričan, da le „zjedinjenimi močmi“ je mogoče napredovati in da morda ni stanú, kateri bi imel toliko opravičenih želj in potreb, kakor prav učiteljski. Pregovor pak pravi: pomagaj si sam, in pomore ti Bog!

Učiteljsko društvo je velike važnosti posebno v tem, da seznanja učitelje med seboj, da zboljšuje narodno šolstvo in da zboljšuje materijalno stanje učiteljev. To bi bile med drugimi tri točke, v katerih rešitev je potrebno društveno delovanje.

Medsebojno poznanje oseb istega stanu, je velikega pomena; tim večjega pri učiteljskem stanu. Nedostatek v tem obziru je bil očividni pri nekaj priliki lanskega leta, kjer se je pokazalo, da se učitelji med seboj res malo poznajo, — zmožnosti jednih so drugim — španske vasi! Pa dosti, — do one epizode lanskega leta bi ne bilo prišlo, ako bi se dobro med seboj poznali. In ona — ni bila gotovo učiteljsstvu niti v prid, — niti v čast!

Po tehtnem medsebojnem spoznanju pridemo še le do jednega delovanja in le tako more roditi sad, kakoršnega zahteva in potrebuje narod in država od narodnega šolstva. V tem obziru storé mnogo učiteljske konference, a dela je toliko, da ga preostaja in sicer še preveč tudi društvu, katerega ustanovitev naj bi pospešile te le vrstice.

Materijalno stanje učiteljev pa je uže tako, da se vsak omikaonec čudi, da se učitelji ne ganejo ter ne storé potrebnih korakov v zboljšanje žalostnega položaja. Krivice, ki se godé v tem obziru, so preobčutljive, da bi mogli še dalje voljno prenašati jih. Ako se v drugih stvareh kaj doseže tudi z razcepjenim delovanjem, v tej gotovo ne. Neobhodno potrebno je društveno delovanje, društveno, skupno tirjanje zboljšanja.

Kakor sta mi pravila prijatelja, nameravati učiteljski društvu za tolminski in sezanski okraj poslati deželnemu zboru neko prošnjo, katera je velike važnosti za učiteljski stan. Kar tlači učiteljstvo bližnjih dveh okrajev, to in še več tlači tudi goriško in skupno moramo odstranjevati napake. Kar se lahko odreče jednemu, to se ne bo dalo odreči vsem. Bližnja okraja se bodeta potegovala za olajšave pretežavnega stanu, le goriški okraj da bi spal spanje pravičnega? Ako se med seboj ne podpiramo, škodujemo jedni drugim!

Naj zadostuje to, če tudi bi bilo treba še mnogo kaj izustiti; kedor ima ušesa, naj sliši ter naj deluje v ustanovitev prepotrebne društva!

Ker sem prepričan, da je mnogo tacih, ki želé, da bi se društvo v kratkem ustanovilo, prosim jih, naj se dogovoré, kedaj naj se skliče posvetovanje. Vsakdo naj objavi svoje misli v cenjeni „Soči“, tako bi učitelji prišli društva, katerega premmogi srčno želijo. Na delo!

C. k. kmetijsko društvo v Gorici.

To društvo ima zdaj 277 udov, in sicer šteje oddelek za goriško mesto in okolico 110 domačih in 14 zunanjih udov; med temi pa je le 26 Slovencev. Ajdovski okraj šteje 6, komenski in sezanski skupaj 9, tolminski, bolški, cerkljanski in kanalski skupaj 12, červinjanski 50, gradiški 33, korminski 26, med temi en sam Slovenec iz Brd, tržaški 43 domačih in 37 zunanjih udov (iz Trsta in Istre).

Na podlagi števila članov ima oddelek za goriško mesto in okolico 8 zastopnikov v glavnem odboru, in ker so udje slovenske narodnosti v tako znameniti manjšini, je naravno, da so vsi zastopniki tega oddelka druge narodnosti. (Nam to nikakor ni naravno; pač pa bi bilo naravno, da bi imeli Slovenci iz Gorice in okolice vsaj dva zastopnika v glavnem odboru, kakor se jih vedno imeli. O času lanskih volitev v glavni odbor bila je med goriškimi Slovenci in Italijani nekaka napetost v narodnem oziru, ki je Italijane zapeljala, da so svoje prevagajoče število zlorabili ter izključili iz glavnega odbora dva Slovence, ki bi morala tam sedeti. V gospodarskih in kmetijskih zadevah naj politika molči, drugače ne bomo dobro orali. Ur.) Vigilantibus jura, pravi stari pregovor, to je: kdor se poteguje za svoje pravice, si jih pridobi ali ohrani. Ajdovski okraj nima nobenega zastopnika; tudi komenski in sezanski okraj bi praviloma ne mogla imeti ga in tako tudi ne vsi štirje gorski okraji

(Dalje v prilogi.)

nikom. Hvala Bogu, da je papir dober kup. Dan danes se ga uporabi veliko.

Kedaj že je bilo slišati, da je sedanji finančni minister rekel, da je državni aparat preobširen in da ga misli skrajšati. Ne rečemo, da bi ne imeli uradniki dovolj posla; v tem nam pa gotovo rad vsakdo pri-trdi, da imajo veliko nepotrebnega opravila, veliko nepotrebnih pisarij.

Enako, kakor s skrajšenjem aparata godi se men-da tudi s štedilno komisijo. Pač se ravna vse po svetopisemskem izreku, da kdor ima, se mu še da; kdor pa nima, se mu še tisto malo odvzame. Vse gre zmirom na slabše. Dohodkov zmirom manj, stroškov zmirom več. Zmirom večje so doklade, občinske, deželne, šolske in špitalske. Zlasti o dveh poslednjih bi se dal marsikaj reči. Pa saj poslanci kmečkih občin dobro vedo, kak stan zastopajo; zato naj skr-bijo, da pomorejo kaj kmetu.

Iz Komna, 18. maja. — Kdo bi si bil mislil, da z mojim zadnjim dopisom v Vašem cenjenem listu g. dopisnika v „Juriji s pušo“ tako dobro zadelenem, da razlije zadržane kaplje svojega žolča v „Edinosti“, ker sem se drznil g. G., ki je bil grdo napaden, vsaj toliko opisati, da bi svet spoznal, da nam je za resnico mar in da znamo še centi zasluge mož, ki so nam v splošno korist. Oni dopis v „Juriji s pušo“ je v istini vzbudil splošno nevoljo pri občanah, ki g. G. spoštujejo, razen dopisnikove stranke, katera pa je silno silno majhna. Na zadnji dopis v „Ed.“ pa odgovorim še sledeče:

Vi vsi gg. dopisniki raznih slovenskih časnikov, ki nam o različnih prilikah, posebno v „gospodarsko-kmetijskih“ listih, javno razglasujete imena in pohvalno pišete o možeh, ki so n. pr. pri kaki živin-ski, ali obrtnijski itd. razstavi dobili kako lepo — morebiti še celo dragoceno darilo — ali vsaj splošno priznano pohvalo za modro in umno vzrejeno živino, ali dobro in koristno izdelano obrtnijsko orodje — vsi ste z menoj vred po mislih in besedah našega g. dopisnika v „Ed.“ bédaki; — ker dotični živinorejec ali obrtnik „je vse to napravil le sebi v dobiček in korist“; in če ima lepo živino, saj jo tudi boljše proda in več zanjo potegne; toraj k čemu ga še hvaliti, ali še celo obdariti? — Da morebiti bi celo boljše bilo, da bi se nemarni živinorejec za svoja kljuseta, ali leni obrtnik pohvalil in obdaril, ker ti vže tako malo potegujejo za svoja meršasta kljuseta. Ali ni to narobe svet g. dopisnik?

Tako je tudi g. G. napravil parni mlin in kovačijo, veliko podjetje na sivem Krasu — „a vse to“ — pravi g. dopisnik — „je napravil le sebi v korist in dobiček“ — češ, da k splošnemu blagru to nič ne pomore; saj pravi: gledé mlina „menim, da tudi naši pradedje uže stoletja niso nez-mletega žita uživali, saj imamo v bližnjem Peklu, Dornberga, Prvačini, Batujah itd. mlina, ki so kraško žito v moko zdrobili.“ — Toraj pri Vas, g. dopisnik, kateri ste se tudi uže marsikaterih praktičnih vedno-sti menda učili, je še vedno ono staro načelo: „Tako je delal moj oče, stari oče, ded, praded, in tako naj bo tudi sedaj.“ No, dobro je, da se tako starih navad držite in da se hvaležno spomnite svojih prade-dov, a v vseh rečeh, pa vsejedno ono načelo ne more veljati, ker človek, v umetnostih in iznajdbah na-preduje, in išče si olajšati bremena in porabljeni čas kolikor je mogoče.

Sicer pa je še zdaj na pristoje dano vsak-teremu, komur čas nima nobene veljave, cele dneve zgubljeni in nositi ali voziti svoje žito po „ravni“ (?) cesti na bližnjo „Vipavo“ mlet, ako prav hoče. — Ali nekega zimskega dne, ko sem od sv. Tilha do-mov šel in srečal starega možička z vrečo na rame-nu, mi je drugače govoril. Rekel je blizu od besede do besede tako le: „Ej, kako dobroto nam je na-pravil ta „frian“! Zdaj nesem tja žakelj, počakam nekoliko časa, med tem opravim svoja opravila v uradu (kanceliji) in si nakupim še potrebnega blaga v štacuni, pa nesem moko vže hitro nazaj. Kako smo morali poprej po cele dneve zgubljeni in čakati ter v mlino zmrvovati!“ — Tako je govoril starček, ki je skušal, kako prijetna je pot v bližnjo (?) „Batuje ali v Pekel“. Spoznal je skušani starček, kar viso-koučeni dopisnik, (ki mu ni treba „strun napenjati“, da črni ljudi pred svetom) še zdaj razumeti ne more in tudi ne bo mogel, dokler ga zavidnost in strast ne popusti.

Prav tako, kakor mlin, tako je g. G. tudi kraško puščavo le v svoj prid premenil v krasen vino-grad, ker le njemu (če izvzameš delavce, katerim daje mnogo zasluzka) donaja dober dobiček.

Zatoraj je nespametno, kdor hvali pridnega kmetovalca, kdor stavlja pridne kmetovalce drugim kmetom v izgled, ali jih celo obdaruje, saj bi vender le z g. dopisnikom morali vedeti, da, če si je kdo zboljšal svoje zemljišče, da bo vže samo zemlji-šče le njemu in ne drugim največ koristi donajalo. Ali bi ne bilo boljše, da bi se rajše nemarnemu kmetu kako darilo podelilo, da bi si nakupil gnoja in morebiti še zboljšal svoje zemljišče? — Pa take-mu človeku, ki drugemu možu še v oči iz kalá ne privoščá (hočem reči, ki mora močno poudarjati v svojem dopisu, da mu je privoščá) gotovo nobena po-

hvala ne bo po volji in jo vsakemu odreče. Tako bi rad popolnem vse tajil, kar je g. G. storil za cerkev ali občino, ali ker se je najbrže med pisanjem vender le premislil, pravi, „da mu vže Bog povrne“, ker tako ga sv. vora uči. Dobro, gospod dopisnik, storite tudi Vi kaj za občini blagor, ko Vaš ni bilo treba privandovati nikamor, ker ste imeli dobre in skrbne stariše, za kar jim morate biti hvaležni; storite tudi Vi kaj in tudi Vi prejmete plačilo, kakor tudi Vas sv. vora uči.

Kar se pa sobe našega „Bralnega društva“ tiče, ki nam jo je g. G. dal v najem po 5 gld. na mesec in 1 gld. za snajenje, menim, da so vsi udje „Bralnega društva“ popolnem zadovoljni s pogodbo, ker znane so jim razmere v Komnu, znano jim je, so da tukaj stanovanja silno draga zato, ker prihaja gospoda iz Trsta na poletje somkaj in si takrat lišni posestnik v samo nekoliko mesecih za stanovanje pridobi toliko, kolikor bi mu kdo drug celo leto dajal. Zadovoljni pa smo se sobo zato, ker je na najlepšem komenskem kraju.

Pred letom dni se je mnogo mnogo pisalo in govorilo o tramvaji tukaj po Krasu, tako da že je kdo zažvižgal, smo vže mislili, da je tramvaj prižviž-gal, kakor se je bil nekdo nekdo izrazil; zdaj je vse potihnilo, vsi naši upi, da se bomo vozili s parom od kraja do kraja naše deželice, splavali so po vodi. In prav je, da je prišlo tako, ker tudi oni podjetniki napravili bi bili najbrže „tramvaj“ le za se, in le njim bi dobiček donasal — tako bo govoril n. g. dop. v „Ed.“ Tako godi se s „telegrafom“, železnico itd.; toraj kaj se bomo za to potegovali, ker dotičniki so jo za se naredili, in ne za splošni blagor.

Namen poprejšnjega in sedanjega mojega dopisa v „Soči“ ni bil in ni drugi, ko braniti pošteno in zopet rečem zaslužne može pred grdim napadom.

Vipolže, 12. maja. — Sprejmi, draga „Soča“, tužno poročilo v svoje predale. Tužni glas zvonov naznani nam v nedeljo zajutra žalostno novico, smrt č. g. vikarja Josipa Zorna, ki je svojo blago dušo izdihnil v soboto zvečer ob 10. uri po kratki, pa mučni bolezni v 69. letu svojega življenja. Pogrob so je vršil v ponedeljek dne 11. t. m. ob 10. zajutra. Navzoče bilo je mnogo ljudstva iz vseh Brd in vsa-kega stanu.

Pri začetku sprevoda zapeli so kozanjski in drugi pevci „Ločitev“ pod vodstvom g. J. Mariniča. Potem zavrta domača vipolška godba tri žalostinke prav dobro. Sprevod dospo v cerkev, kjer se prične sv. masa, katero je pel preč. g. dekan ločniški. Orgljal je gore imenovani g. J. M. in njegovi vrli pevci so prav lepo peli. Po odpetem sv. evanجيلij obrne se preč. g. dekan proti ljudstvu ter s tako guljivimi be-sedami opiše v kratkem dela ranjcega, da ni bilo su-hega očesa v cerkvi; sleherni Vipolžanec in kdor je bil navzoč, tugoval je po blagem ranjcem gospodu, ki je bil jako priljubljen. Posebno ljub je bil ljud-stvu, ker je bil dober spovednik. Okolo njegove spo-vednice se je vse trlo; a kaj bi se ne? gotovo je šel grešnik z lehkim srcem od toliko blagega, potr-pežljivega in mirnega spovednika. Po dokončani sveti masi zapeli so vrli pevci v cerkvi žalostinko „Nad zvezdami“.

Iz cerkve na pokopališče prične se sprevod raz-vijati. Vipolška godba zavrta dve žalostinki prav po-hvalno. Na pokopališče prišedši položijo truplo ranj-cega v grob, v črno zemljo. Zdjaj zapojó vrli pevci z milim prijetnim glasovi „Jamico tino!“ Videti truplo blagega gospoda v grobu, slišati milo pesem, začelo je na ves glas ljudstvo jokati in ihteti. Tako je bilo izročeno zemlji truplo našega blagega gospo-da, kateri nam ostane v večnem spominu. Sklenem moj dopis in iz dna srca zakličem: bodi Vam, blagi dušni pastir, večni mir in večna luč naj Vam sveti! Vipolžanec.

S. Vito pri Ajellu, 20. maja 1885. — Slav-no uredništvo! Stejem si v dolžnost, da sporočim svo-jim sobratom naslednje vrstice. Naj mi blagovolijo povedati oni gospodje, ki so postavili pri volilnem shodu v Korminu Rudolfa grofa Pace-ja enoglasno kot kandidata za državni zbor, ali so se podučili o njegovih zmoglostih, predno so ga odmenili za bodo-čega svojega zastopnika? Zdi se mi, da ne! Ker ako bi se bili dali podučiti po kateri koli osebi, ki ga popolno pozna, gotovo ne bi ga bili izbrali, da bi se ne prevarili v svojem upu (ako bi zmagal) in da bi ne bili v zasmeh onim, ki kandidata poznajo. Res je, da je dober mož (uomo alla buona), kakor pravi „Corriere“, in celo predober, da bi bil državni poslanec. On je poštenjak (galantuomo), česar mu nikdo ne more tajiti, ali revezu manjka delavnost (energia) in sposobnost.

Nikdo ga ne more v tem bolje soditi od nas v S. Vitu. Uže 18 let je župan tej občini, ker mu to dopade, in v vsem tem času ni nič posebnega storil za občino. Občina gre rakovo pot in kmalu bo nje-vo stanje neiznosno. Dokaz imamo v vaških cestah. Dasi se je o tem mnogokrat govorilo v starištvu, se do zdaj ni še nič zgodilo, in voda, ki po vsakem dežju odteka z dvorišč, ne nabaja drugje poti ko za

cesto, tako da vas se promeni v laguno (jezero). Vrhu tega prinaša voda z dvorišč ostanke gnoja in napravlja črno goščo, ki kvari in grdi cesto vsak čas, kar je škodljivo tudi zdravlju, kakor kaže razmeroma velika mrljivost vaščanov. Da bi se to odstranilo uká-zala je višja gospodská prav ostro, naj se zaprejo vse jame, v katerih se zbira voda, bodisi po dvoriščih bodisi ob cesti. Ali županstvo, ki bi bilo moralo dati prvo lep izgled, ni izvršilo tega ukaza, in med tem ko so jame po dvoriščih uže več let zasute, obstoje občinske še vedno.

„Corriere“ pravi v neki svoji številki: „Vsi po-sestniki naše nižave (le Bašse) priznavajo v njem vbljaka (autorità) v kmetijskih pravnih.“ To je po-polno neresnično in smijali smo se vsi, ko smo to brali. Grof se čisto nič ne meša v kmetijstvo (agri-cultura) in pušča svojim kolonom, da obdelujejo zem-ljo po svoji glavi, če tudi je ud osrednjega odbora o. k. kmetijske družbe goriške. Da končam na kratko: Ta ni mož, od katerega bi mogla naša dežela pričakovati zboljšanja, ker kakor ni storil nič do brega za svojo občino, tako bi gotovo ne storil nič za de-želo. K.

Politični pregled.

Ta teden veljal je volitvam volilnih mož v kmečkih občinah, z današnjim dnevom so te vo-litve povsod končane; vršile so se, kakor je bilo pričakovati, v slovenskem oddelku na Goriškem ugodno za narodnega kandidata; iz Furlanijo došla poročila govoré, kakor bi bilo tamkaj skoro enako število volilnih mož za „Corrierovega“ kandidata dr. Vicentinija in za monsignora Va-lussija; po tem takem odločijo tu za posled-njega volilci slovenskih občin iz Brd in s Krasa. V velikem posestvu pride najbrže do ožje vo-litve, ker se skoro ni nadejati, da bi kateri iz-med treh nastavljenih kandidatov t. j. tržaške vlade, „Corrierove“ stranke, in pa Slovencev in konservativnih Lahov, uže pri prvi volitvi za-dobil absolutno večino glasov, ako se ne bodo naši veleposestniki prav strogo držali discipline ter z aristokrati složno kot en mož glasovali za grofa Attensa, kar toplo priporočamo.

Osrednji volilni odbor na Kranjskem izdal je oklic do volilcev, v katerem priporoča stare poslance, izvzemši v Ljubljani, kjer se je kan-didaturi odpovedal dosedanji poslanec in mestni župan g. Grasselli. Na njega mesto priporoča od-bor grofa Hohenwarta, katerega je proglasil kot kandidata shod ljubljanskih volilcev. Če tudi je bil do zdaj Hohenwart zastopnik gorenjskih kmeč-kih občin in ga te hočejo imeti tudi zanaprej; vender hoče tudi središče vse Slovenije s po-slanstvom počastiti onega, ki je bil do sedaj vo-ditelj državnozbornske večine in nositelj sedanje sisteme. Na Dolenjskem obrača se nekoliko k boljsemu, ko dr. Poznik ne kandiduje več proti Pfeiferju; ali s tem se edinstvo ni še povrnila med dolenske volilce, kor Šuklje še vedno na svojo roko vzdržuje svojo kandidaturu proti grofu Margheriju, podpiran od ljubljanskih prijateljev, če je tudi vladni list nekako kasno objavil, da Šuklje ni vladni kandidat. Kako lahko se zgodil, da vsled razpora, po Šuklje-ji prouzročene, bi se veselil zmaga kak nemškutar.

Na Zgornjem Avstrijskem je zagotovljena v kmečkih občinah izvolitev konservativnih kandi-datov; tudi štajerski konservativni Nemci povr-nejo se v zbor v dosedanjem številu. V trških solnograških kandiduje po svojem vladnem siste-mu znani nekdanji minister Bach, ki hoče v družbi z Lienbacherjem v drž. zboru ustanoviti novo stranko, ki bi ne bila ne tič ne miš, zra-ven pa strogo centralistična in bi hotela z vezjo nemškega jezika vezati srca raznih avstrijskih narodov na skupno domovino. Nekaj enacega je uže v poslednjem zasedanji nameraval poslanec Lienbacher, ali nemški konservativci pustili so ga na cedilu. Bo li Bach srečnejši?

Narodno češko plemstvo na Moravskem bode v prihodnjem drž. zboru brez zastopnikov. Sred-nja ali vladna stranka se je zedinila z usta-voverci; izmed devet poslancev, katere voli mo-ravsko veleposestvo, jih bode vsled dogovora med strankama pripadalo srednji stranki pet in štiri bodo zmerni ustavoverci, kakor trdi izdani oklic.

Po burnih sejah je hrvatski dež. zbor rešil

skupaj: glavni odbor je vendar do zdaj še Krasu in Goram pustil vsakemu po enega zastopnika; červinjanski okraj ima 4, korminski 1 in trški 4 zastopnike. Glavni odbor šteje po tem takem dan danes s predsednikom vred 20 udov, med katerimi sta samo dva zastopnika veliko obširniše slovenske strani in še ta dva tako rekoč po krivici ali če se nam bolje dopada po milosti večine.

To je vsekako nenaravno, krivično razmerje, kaj ne da? Gotovo da je, v vsakem oziru je nenaravno in krivično. A žalibog moramo priznati, da si to krivico sami sebi delamo po svoji nezavednosti in malomarnosti. Saj je le na nas, da pristopimo društvu, da se deležimo njegovih zborov, da sploh sodelujemo, kakor bi morali sodelovati v svojo korist in v svojo čast, pa v čast in korist naše dežele, v kateri je sicer prebivalstvo ločeno po narodnosti, na drugi strani pa trdno svezano po skupnih materialnih interesih; in ker je dežela popolno kmetijska, nam je v prvi vrsti vsem skupaj složno skrbeti in delovati za napredek in razvoj našega kmetijstva.

Ker je prebivalstvu naše dežele kmetijstvo polglavni vir življenja, smemo trditi, da zastopa kmetijsko društvo najvažnije naše gnotne interese. Posebno dobrodejen vpliv pa ima v tem oziru, da kot tehničen organ kmetijskega ministerstva posreduje med vlado in deželo, prizadeva si, kolikor mogoče podpre dobiti iz državnega zaloga v prosep kmetijskega napredka v deželi in sploh v korist našemu kmetijstvu.

In v tem se kaže naše društvo vedno pravično vsem stranem naše dežele. Zvesto visokodušnim namenom svoje slavne ustanoviteljice podpira, kder more in kolikor more, napredek in razvoj našega kmetijstva ne gledé na narodnost prebivalstva, ampak vselej le z ozirom na spoznane potrebe dotične strani. Tako deluje ono že nad 120 let in marsikteri lep vseh more vtovati si v svojo posebno zaslugo. Oziraje se samo na ono dobo, od kar je krenilo kmetijstvo na nova pota, do zdaj, vidimo, da se je kmetijsko društvo pri vsakej priliki iskreno in uspešno potezalo, kedar koli je šlo za kako važno pridobitev na kmetijskem polju v prid naše dežele. Da je država sé znamenitimi vsotami pripomogla k ustanovitvi naših kmetijskih šol, da se je v Gorici odprlo c. kr. pokusnevališče za svilorejo in vinarstvo, da je državni zalog izplačal lepe podpore za posušenje tako imenovanega koboriškega „Blata“, to je močvirne doline med Koboridom in Staroselom, da so se kraškimi občinam podeljevale izdatne denarne pomoči za napravo vodnjakov in napajališč; da se je moglo z državno pomočjo na višo stopinjo povzdigniti mlekarstvo in sirsarstvo na Tolminskem, da je visoka vlada kakemu vinarškemu društvu pomagala do dobre kletarske oprave; da se leto za letom v deželo uvažala dobra plemenska živina in da se sploh na razne načine pospešuje zboljšanje naše živinoreje, da se napravljajo kmetijske razstave, da imamo imenoma zdaj stalno razstavo kmetijskih strojev in kmetijskega orodja v Gorici itd. itd., za vse to je prosilo, v dosego vsega tega je z veljavnim svojim glasom posredovalo naše kmetijsko društvo in nihče mu ne more očitati, da bi bilo pri tem bolje skrbelo za eno nego za drugo stran dežele.

Ce jemljemo v poštev, kako neznatno je zastopano slovensko prebivalstvo naše dežele v kmetijskem društvu, moramo celo priznati, da je ono tudi v svojem poslovanju v vsakem oziru pravično. V svojem uradu ima sposobnega slovenskega uradnika in vse, karkoli ono javi v interesu cele dežele, javi v obeh deželnih jezikih; sé slovenskimi županstvi in strankami pa obuje vedno v njihovi materinščini: za malo peščico slovenskih društvenikov izdaje posebno slovensko glasilo, katero stane več, nego znašajo njihove letnine. Res je, da se pri občnih zborih in v odborovih sejah govori navažno le italijansko; je li pa to drugače mogoče pri sedanjih razmerah, ko se pri zborih med znamenito številno zavednih italijanskih društvenikov le slučajno zgubi par Slovencev in ko sta v odborovih sejah, kedar so polnoštevilno obiskovane, med Italijani samo dva Slovenceva, ktera se tem lažje vda italijanski obravnavi, ker znata jezik, v katerem se govori in ker jima mora biti za to, da v složnem sporazumljenju sé svojimi tovarši sodelujeta v dosego društvenih, deželnih gnotnim koristim posvečenih namenov. Sicer pa ni po pravih nikomur zabranjeno govoriti v drugem jeziku in dobro se še spominjamo izrednih občnih zborov v Tolminu in v Rifenbergu, kder se je vse razpravljalo v slovenščini.

Pravica, govoriti v našem jeziku, je po tem takem zagotovljena in se nikomur ne krati, in le na kmetovalcih in prijateljih kmetijstva naše narodnosti je, da dosežejo, kar želé.

Sicer pa moramo tudi za ta slučaj jasno in odkritosrčno izraziti svoje menenje, če si tudi nakopljemo po njem mnogostransko zamero. Kmetijsko društvo, naj je sestavljeno kakor si bode, mora vedno zvesto ostati svojem programu, svojim namenom in zato se mora skrbno ogibati vsacega političnega, prav posebno pa narodnost-

nih prepirnosti, po katerih bi kmalu zgubilo ves svoj vpliv in vso svojo veljavo ter bi hirovaje zvečelo propadati.

Nekteri menijo, da je slovenska stran tudi za to tako revno zastopana v društvu, ker je po pravih ustanovljena letnina 4 gld. prevelika. Na naši strani, pravijo, je posestvo razkosano večinoma v majhna posestva in le malo je tacihi posestnikov, kateri bi v sedanjih hudih časih, ko jih skoro zaporedoma tarejo slabe letine in ko je posestvo pri vsem tem silno obloženo z mnogovrstnimi davki in dokladi, lahko odrajtavali po 4 gld. na leto. Nekoliko resnice je v tem in dobro bi bilo, da bi se letnina znižala, in društvo bi je menda tudi znižalo, ako bi moglo računati na to, da pristopi potem primerno večé število zanesljivih društvenikov, zanesljivih pravimo, to je tacihi, kateri bi trajno ostali in redno opravljali svoje društvene dolžnosti. A dokler nima nobenega proštva, nobene gotovosti, da bi se z večim številom manjših doneakov dopolnilo, kar bi odpadlo po znižanej letnini, tako dolgo mora ostati pri sedanjí letnini, na kateri se leto za letom nabira vendar toliko dohodka, da je društveno finančno stanje zadosta vgodno, da torej društvo iz svojih prihodkov redno zalaga svoje oskrbnistvene stroške in še kaj dodaje državnim in deželnim podporam za občé koristne kmetijske namene.

Akoravno pa niso gospodarske razmere naših posestnikov v občé cvetoče, menimo vendar, da revščina še ni tako splošna, da bi se ne moglo n. pr. v ajdovskem, v komenskem, sežanskem, tolminskem in vsakem drugem okraju najti vsaj po 15 takih mož, katerim bi ne bilo sila težavno, žrtovati vsake 3 mesece po eden goldinar, ali vsako leto po 4 gld. kot članu kmetijskega društva, da bi imel potem vsak izmed naših okrajev vsaj po enega svojega zastopnika v glavnem društvenem odboru. In na vse zadnje, če bi se res ne našlo toliko za čast slovenske strani in za napredek in razvoj kmetijstva vnetih mož, mari bi ne mogle v to svrhu pripomoči premožniše občine, menimo tako, da bi vsako starešinstvo odbralo po enega ali dva razumna kmetovalca iz svoje občine ter jim iz občinske denarnice plačevalo letnino. Saj to bi ne koristilo osebno odbranim možem, ampak posrednje celim okrajem, kateri bi si na ta način zagotovili dostojno zastopstvo v glavnem odboru kmetijskega društva. To bi se lahko izvedlo brez velikih žrtv v občno korist. A častniše bi bilo vsekakor za naše zavedne, premožniše posestnike, ako bi sami omogli mali strošek ter se vpisali v društvo, in če bi potem še občine kaj vkrenile v našem zmislu in po našem nasvetu, tem bolje, društvo bi se brže namnožilo, postavilo bi se na še ugodniše stališče in ker bi bile vse deželne strani dostojno zastopane, bilo bi potem pravi, živi izraz našega kmetijstva. Toda, kdor se oglasi za vstop, naj bo mož, naj se po svojih močeh deležuje društvenega delovanja in naj redno plačuje svoje doneske.

Le takih udov ne, kateri enkrat pridejo k zboru in enkrat plačajo letnino, dokler so ravno malo ogreti za društvo, potem pa, kedar se ohlade, odlašajo in odlašajo, dokler jih odbor po pravih ne izključi.

V tem oziru se še otožno spominjamo, kako se je bilo društvo pred nekterimi leti po umetni agitaciji z udi od naše strani napolnilo, da so imeli vsi okraji ne samo po enega, ampak nekteri tudi po dva in po več zastopnikov; — a koliko časa je to trpelo? Nekteri slabo podučeni novinci, koji so menili, da društvo razsiplje iz polnega rokava gnotne podpore med svoje člane, da jim brezpogojno podeluje plemenske živali, sadna drevesca, semena itd., pa da nič ne zahteva, da nobenih doneskov ne pobira, odstopili so koj, ko jih je društveni urad streljal s tirjatvo prve letnine; ostali so za njimi odpadali drug za drugim, dokler se je število naših skrčilo do današnje peščice. Tako maločastno ne želimo, da bi sé kedaj več namnožilo naše društvo. — V občé moramo obžalovaje priznati, da se naši kmetovalci zelo mlačno vedejo nasproti kmetijskemu društvu in da se le takrat zanimajo za - nj, kedar je čas uživati sad njegovega delovanja in prizadevanja: — kedar društvo deli plemenske bike in junice, kedar podeluje darila za najboljšo živino, kedar razpisuje podpore za razne kmetijske namene itd. Prej in pozneje ga ne poznajo.

Brali smo, da v nekterih okrajih snujejo županske shode in da na njih razpravljajo važna, v občno korist segajoča vprašanja. Mari bi ne bilo vmesno, da bi pri takih prilikah v prav resen pretres vzeli tudi vse to, kar smo v tem članku razložili o našem kmetijskem društvu in da bi preudarili in skienili, kaj bi bilo storiti, da bodo tudi naši okraji dostojno zastopani v društvu in dosledno v njegovem glavnem odboru, pa da bo vsak okraj imel pod vodstvom razumnega, za stvar unetega načelnika svojo kmetijsko podružnico? Tudi vinarke družbe, dornberška, štanjelska in če obstoji še ktera druga, morale bi za to skrbeti, da bi bile po premožniših svojih članih zastopane v kmetijskem društvu, in naših veleposestnikov bi pač ne smelo nobenega manjkati v društvu, katero pospešuje njih poglavne interese.

Složno, čvrsto sodelovanje vseh, kateri premorejo in imajo ljubezen in razum za stvar, nam pridebi in

zagotovi spoštovanje poštenih sodeželanov, veljavo v merodajnih krogih — in bode nam in skupni naši domovini v občno, veliko korist.

E. Kl. v „G. L.“

Dopisi.

Iz Satuj, dne 18. maja. — V 17. in 18. št. cenjene „Soče“ brali smo marsikaj zanimivega. Posebno pa sta nas zanimala dopisa iz Sela dne 14. aprila in iz dornberške okolice dne 28. aprila.

Namen teh dopisov je, grajati in črniti po vsem slovenskem svetu našega g. učitelja. (Kako natanko poznate namene drugih ljudij!) — Ker vidim, da g. učitelj k temu molči, češ da počasi se že izvé, kdo ima prav, moram prijeti jaz za pero in povedati gg. dopisnikom, da g. učitelj ni tako trmast, kakor ona mislita. Učitelj dela po volji in želji ljudstva. (Kdo je tisto ljudstvo? Ur.) On bi rad, kakor smo ga v teku poldruzege lela spoznali, vsakemu ustregel. (To ni prav; mož naj se drži načel. Ur.) Ako greš po našej občini, prašaj vse od naj mlajšega do naj staršega, nikdo ti ne bo znal nič drugega o njem povedati, ko da je priljubljen vsej občini. (To je prav lepo. Ur.) Vsak želi, da bi ostal še pri nas.

Kar se tiče večernic, kakor 9. dopisnik iz dornberške okolice piše, nam jih gospod učitelj še ni nikjer izpremenil, ker te so le trikrat v letu in se pojejo, kakor so se pele, z tem razložkom, da malo bolje. Ako bi se pa mislil g. učitelj s tem komu priljuziti, bi gotovo sam sebe po nosu bil. Morda se je kje pri vas priljuzoval? pri nas še nikjer! Glede litanij naj omenim le to, da sem slišal tudi v drugih slovenskih vaseh latinske litanije o večjih praznikih. Ako se tedaj pojejo drugje, zakaj bi vzeli za zlo našemu g. organistu, če jih je pel morda trikrat proti svojej volji?

Štejem si v dolžnost, da skoro bi rekel v imenu vse občine zagovorjam našega g. učitelja, kterega mora vsak pošten človek spoštovati. Resnicoljub.

S Krasa, 17. maja. — Zadnjič sem omenil, da naši državni poslanci bodo imeli več posla z narodno gospodarskimi nego z narodno-političnimi zadevami. In to je tudi res.

Srednji kmečki stan, ki plačuje primeroma največ krvnega in denarnega davka, ki je podlaga vsem drugim stanovom, zabredel je tako zelo v dolgove, da ne hirajo samo manjša posestva, ampak da tudi večji posestniki željno pričakujejo rešilne roke. Nočem dobrih svetov dajati našim poslancem, le opozoriti hočem merodajne naše može na nekatere stvari, ker na vsak način se mora nekaj zgoditi, če hočemo, da se ne povrnejo prežalostne srednjeveške razmere našemu kmetu, in sicer hujše od onih. Čeprav mora posestnik od svojega zemljišča visoke davke plačevati, vendar zemlja nima nobene vrednosti. Če pride do eksekutivne dražbe, se proda zemljišče za še tako majhne krajcarje. Ta postava je gotovo zelo koristna oduhu, škodljiva pa prav tako kmetu. Če ima denar, kovina, svojo veljavo, zakaj bi pa vsak kos zemlje ne imel svoje če tudi male vrednosti, kar bi vendar dalo posestvu neko veljavo in bi branilo upniku poljedelca na tako lahek način pripraviti ob njegovo imetje. Gotovo ima vsakdo rajši denar nego zemljišče. Od zemljišča, katero ne nese po pet od sto, je treba davek plačevati. Davkar ne praša, je li seme kal pognalo ali ne, davke je treba odrajtati; kapitalist pa od svojega denarja, na katerega ne pride ni dež ni slana, plača davek, le če hoče, in nikdar ne tako visocega, kakor posestnik od posestva. Vemo, da je kontrola, koliko denarja ima kapitalist, nemogoča; vemo tudi, da če bi morali kapitalisti tolik davek plačevati od svojih kapitalov, kakor posestniki od svojega posestva, bi naši vrednostni papirji kmalu zgubili na ceni: pri vsem tem pa mislimo, da bi se nobenemu krivica ne godila, če bi n. pr. borsni gospodi v Trstu od svojih tolstih konj, ktere krmé s senom, od kterega je moral ubožni Kraševac ali siromašni Pivčan davek plačati doma in potem za nameček še v Trstu, če bi tudi taki in njim enaki gospodi nekoliko davka odrajtovali od rečij, katere imajo samo za potrato in baharijo.

131 poslancev kmečkih občin sedi v krasni palači na Dunaji in 85 je zastopnikov velicega posestva. Razumemo, da kmet sebe v vseh stvareh ne more zastopati; to pa vendar lahko zahtevamo, da naj imajo zastopniki za kmeta saj srce. Ne kažejo pa prav velike nagajenosti do kmeta postave, sklenjene v visokem državnem zboru, ktere vse bolj ovirajo posestnika, mesto da bi mu olajševale njegove napore. Od vsacega še tako priprostega pisna, katero spiše lahko vsak, če le brati in pisati zna, plačati moraš pristojbino in koleke. Če imaš kako opravilo v uradnih, brez odvetnika ne opraviš nič, in paragrafi naših postav so pravi pravcati zaviti paragrafi v veliko veselje prardarjem in denarja želimu odvjet-

letni proračun in odložil svoje delovanje do jeseni; tudi ogerski zbor se u kratkem razide in nastopi svoje počitnice.

Srbski kralj Milan je došel te dni na Dunaj; pred svojim odhodom je še odposlal v stalni pokoj nekdanjega ministerskega predsednika Ristič-a; za svoje nenavzočnosti izročil je vladanje novoimenovanemu ministerstvu.

Francoski senat se bavi sedaj s preosnovo volilnega reda v zbornico in je uže sprejel § 1. predloženega načrta, kateri v načelu določuje volitev po listinah; posreči se tedaj Brissonu, kar se ni hotelo posrečiti niti Gambetti.

Med Rusijo in Anglijo ni še prišlo do sporazumljenja gledé meje v Afganistanu in najnovejše vesti celo govore, kakor da bi se hotelo vse pogajanje razbiti. Ruski car je generalu Komarovu zaradi zaslug v Afganistanu v priznanje hrabrosti in srčnosti podaril zlato sabljo z dijamanti.

Domače in razne vesti.

Duhovske zadeve. Umrli je 16. t. m. v Rudofišči, v Gorici Julijan Felinski, dosluženi profesor dogmatike na akademiji v Varšavi, brat Feliksa, nadškofa varšavskega, ki se je udeležil 18. t. m. pogreba svojega brata. — 18. t. m. umrl je v Farri ondašnji župnik Lenard Sion v 65. letu svojega življenja. Slovenski pogreb bil je v sredo 20. t. m. med obilno udeležitvijo občinstva in sosednje duhovščine.

Imenovanja. C. k. okrajni komisar, službujoč v Trstu pri c. k. namestništvu kot predsedništveni tajnik, Albert vitez Conti pl. Cedassamere dobil je naslov in značaj namestništvenega tajnika. — C. k. okrajno sodnije pristav v Trziči Karol Dejak imenovan je sodnijski pristav pri c. k. deželni sodnji v Trstu. — C. k. okrajno sodnije pristav v Montoni Henrik Diminich postal je sodnijski pristav pri c. k. okrajni sodnji v Gorici.

Sigmund grof Attems dobiva vedro več prijateljev kot kandidat za prihodnje volitve goriškega veleposestva v državni zbor. Posebno med aristokracijo izgovarja se njegovo ime z zadovoljnostjo, med tem ko njegova nasprotnika potrebujejo močnega pritiska: Pace italijanskega. Hohenlohe vladnega, jako mogočnega, da se vzdržujeta. Vidi se, da Attemsova kandidatura je naravni izraz goriškega posestva, med tem ko Pace in Hohenlohe sta usiljena.

Mnogo slovenskih veleposestnikov izpuščenih je iz imenika za prihodnje volitve v državni zbor. Mnogi so tirjali svojo pravico, a mnogi niso o pravem času izvedeli, da so izpuščeni. Pri reklamacijah delale so se razne težave, ki se obehdanijo o svojem času in na pravem mestu. Postopanje davčnih uradov bilo je v nekaterih slučajih nepravilno, uaznali so namreč samo zemljiški davek od 40 gl. naprej brez hišnega davka; tako so posebno v nekaterih krajih mnogi veleposestniki zgubili svojo pravico. Stvar je naznanjena vladni s prošnjo, naj ona uradno popravi, kar so uradi grešili.

Volitve v mestno starašinstvo vršijo se prav mirno. „Unione“ je iz strahu pred katoliškim društvom razposlala vse svoje može na delo in je pazila, da bi kandidati ne pahalali volilcev od sebe. V 2. razredu postavila je kot kandidata predsednika tukajšnjega nemškega „Schulvereina“, da bi si zagotovila zmago s pomočjo one stranke, kateri pripada Ritterjeva družina. V 3. razredu prišlo je volit 284 volilcev; izvoljeni so: dr. Maurovich in Anton Nigris z 284, Jožef Venuti z 283 in Janez Jožef Stachel z 281 glasovi.

Ženski oddelek nemškega šulferajna sestavil se je v Gorici včeraj, 21. maja, v palači Karla pl. Ritterja. Oglasilo se je blizu 60 gospa in gospodičin, kakor naznanje goriški dopisnik nekemu dunajskemu listu.

Na c. k. svilorejskem poskuševališči začel je tečaj za svilorejo in vinarstvo, ki smo ga bili v našem listu uže naznanili. Poslušalcev je 24, med njimi 2 goriška Slovenca, profesor g. E. Kramar za tržaško okolico, 4 Serbi iz Dalmacije, 1 Rus iz Tiflisa, drugi Italijani. Razpisani so bili štipendiji za Goriško in za tržaško okolico, in vender tako malo udeležitve sè slovenske strani. To ni lepo; ako ne bomo skrbeli za zboljšanje svojega gmotnega stanja, nam pojde slabo tudi v drugih ozirih.

Študentovska kuhinja. Darovali so prečestiti pol. nasl. gg. Dekleva 2 gl., Hafner 1 gl., Katnik 1 gl., Skert 1 gl., vitez Klodič 10 gl., Ferfila 1 gl., Druša 2 gl., dr. Mahnič 5 gl., Centazzo 2 gl., Fras 1 gl., grof Obizzi 1 gl., Eržen 50 kr., Coppag 30 kr., Rudež 2 gl., Hribar 2 gl., Hribar 2 gl. na mesec, Jenko 1 gl. na mesec. Hvala dobrotnikom; naj jim mnogi sledijo. Predsedništvo.

Rokodelsko bralno društvo v Tolminu priredi dne 25. maja t. l. v prostorih gospoda Devetaka slavnostno „Besedo“ v spomin petindvajsetletnice skladi: „Naprej, zastava Slave“ s sledečim sporedom: 1. Godba: „Naprej;“ D. Jenko. 2. Petje: „Naprej;“ možki zbor. 3. Petje: „Kam?“ tenor solo in mešan zbor s spremljevanjem klavirja. K. Mašek. 4. Petje: „Novinci;“ možki zbor. H. Volarič. 5. Igra: „Stari Slovani“ (v 5 dejanjih); poslovenil Fr. Dominko. 6. Petje: „Slovo od domovine“; mešani zbor. A. Leban. 7. Petje: „Danes tukaj, jutri tam“; možki zbor. I. Kocijančič.

Med dejanji svira tolminska godba. Ustoppina k besedi 30 kr. Zečetek točno ob 7¹/₂ uri zvečer. K obilni udeležbi vabi uljudno Odbor.

Učiteljski izpiti v Kopru so se za učitelje dovršili 9. t. m. — Izmed 19 učiteljev bilo je 10 Slovencev, 1 Hrvat, 7 Lahov in 1 Nемеc. Vsi so srečno dovršili, kar je dozdej redka prikazen, a več njih dobilo je spridevalo druge vrste; izmed Slovencev je v usposobljen 1 za slovenske in nemške, 1 pa za slovenske, nemške in hrvaške šole. Radost, da se je trud povoljno izplačal, razlila se je v krasno veselico, ki se je priredila pred odhodom. V obnem veselji med godbo in petjem, govori in zdravicami pa se ni pozabilo tudi v dejanji pokazati narodno srce slovenskega učitelja, kajti po napolitnici na tužni Gorotan, nabrala se je vsota 16 gl. za „Mir“ — vrli slovenski list v Celovci. Denar se je koj drugi dan odposlal.

Obesil se je pred nekaterimi dnevi neki palir (nadzorovalec cestnih delavcev), ki je bil dalje časa brez dela, na goriškem polji med Stračicami in ono cesto, ki vede iz mesta proti soškemu mostu pri Pevmi. — Te dni je hotel neki drug mož skočiti raz ta most v Sočo, da bi si ohladil bolečine, ki ga tarejo. Mitničar ga je o pravem času zagledal, je priteklo in ga je ujel še za nogo zadnji trenotek, da ni izvršil svojega pregrešnega namena. V zahvalo je nesrečno svojega rešitelja dobro oštel in ozmirjal. Zalostni časi! — V Grgarji so dobili na občinskih pašnikih mrtvega moža, ki je uže pred 9 tedni šel z doma, ne da bi se vedelo, kam.

Listnica uredništva. G. dop. iz Loga: Vaši domači ljudje vedo, kako so stvari; zato ne potrebujejo pojasnila; drugo čitatele pa ne zanimajo malenkostni papiri; zato smo dopis opustili. — G. dop. iz Velikega Dola: prihodnjič.

Poslano.

Slavnemu c. k. kmetijskemu društvu v Gorici.

Udano podpisani se prisrečno zahvaljujejo slavnemu c. k. kmetijskemu društvu za „Dr. Bleiweisa živinorejo“, katero jim je blagovolilo podariti v spomin na deželno kmetijsko razstavo lanskega leta.

V Gorici, dne 18. maja 1885.

Gojenci slovenskega oddelka deželne kmetijske šole.

Zahvala.

Podpisani se zahvaljujejo društvnikom podpornega društva in načelnikom občine Bilje za lepi sprejem in izkazano gostoljubnost prešlo jnedeljo o priliki pomladanskega izleta.

Nekateri društvniki bralno-podpornega društva v Gorici.

Vodstvo bratovščine „Vednega češčenja sv. Rešnjega Telesa“ opozarja čestito duhovščino in gg. društvnike, da navadna razstava cerkvene obleke bo tudi letos v hiši Matilde grofinje Coroninijeve v Rabatišči h. št. 16 od 8. do 11. junija.

Razen cerkvene obleke, namenjene cerkvam, ki so se oglasile pismeno in o pravem času, razstavijo se tudi mašni plašči, ogrinjala (veli), naramnice, štole in perilo, ki bo na prodaj cerkvenim predstojnikom. Pri tej priliki sprejemala se bodo tudi naročila, ki se izvršijo z vso natančnostjo.

Franc Jožefov Grenki Studenec „čisti hitro in gotovo.“
Professor KARL pl. BRAUN na Dunaji.
vne uzrokuje nikakih težav
Professor pl. BAMBERGER na Dunaji.
„dela bolj uspešno, ko druge grenke vode.“
Professor LEIBESDORF na Dunaji.

Zahteva naj se vedno in razločno: FRANC-JOŽEFOV GRENKI STUDENEC. Zaloga povsod. V Gorici: lekar gosp. Cristofoletti, Gironecchi, Pontoni in A. Seppenhof. Razpošilja se iz Budapešte.

N.o 673.

Razpis učiteljskih služeb.

V tem okraji se s tem razpisujejo sledeče službe: 1.) nadučitelja dvorazrednice v Kanalu; 2.) učitelja — voditelja enorazrednice v Lokovci, 3.) Oseku, 4.) Opatjemslu, 5.) na Dolu, 6.) v Kalu; 7.) službe učiteljice v Cerničah, 8.) v Renčah, 9.) v Šempasu.

Dohodki vseh navedenih služeb so poleg dež. šolskih postav 10. marca 1870. in 4. marca 1879. III. plačilne vrste. V krajih pod št. 1, 2, 3, 4, 5, 7 in 9 je stanovanje v naravi, drugod dotična stanarina.

Prošnje s postavnimi spridevali sposobnosti, kakor tudi sè spridevalom c. k. okrajnega zdravnika (za zunanje) jo vložiti do 12. julija t. l. sem le po predstavljenih oblastnijah.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET V GORICI,
dne 20. maja 1885.

Št. 101E.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), vstanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da bode dne 15. junija začela javna dražba (kant) nerešenih zastav I. četrta leta 1884. t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca januarja, februarja in marca 1884.

Ravnatelj: D. LOVISONI.

Glasovir,

ki je v dobrem stanu (posebno za začetnike primeren), je na prodaj po prav nizki cenli v ulici „Via Vogel“ hiš. št. 8.

Št: 189jo. š. s.

Stavbena dražba

bode dne 20. maja 1885 od 10 do 11 ure dopoldne pri c. k. okrajnem glavarstvu Sežanskem za oddajo stavbe novega šolskega poslopja v Lokvah.

Klicna cena je 4048 gold. 66 kr.; dražbeni vadium in stavbena varščina po 200 gold. Pismene ponudne se ne sprejmejo.

Naris, preračun stroškov in stavbeni pogoji so pri c. k. okrajnem glavarstvu, pa pri županstvu v Lokvah v spregled razpoloženi.

C. KR. OKRAJNI ŠOLSKI SVET

v Sežani, dne 7. maja 1885.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolesi. Prav izvrstno vstržajo zoper hemorojide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, bojazt, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preženejo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošilstvo pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu.
Ena steklenica stane 30 novcev.

Največja krojačnica v Gorici.

Zaloga

vsakovrstnega sukna ter gotove obleke za gospode vseh stanov

pri

MARTINU POVERAJ-I

na Travniku

poleg kosarne.

Naročbe se hitro in elegantno izvršujejo po najnovejšem kroji.

